יצחק שטיין
דומ"ץ דק"ק פאלטישען יצ"ו
וראב"ד דביד"צ בית תלמוד להוראה קארלסבורג
וחבר וועד הכשרות משמרת למשמרת
ברוקלין נוא יארק יצ"ו

Rabbi Yitzchok Stein
1157 42nd Street
Brooklyn, N.Y. 11219
718 436-8072 - Fax. 436-0846

בעזהשי"ת

כיהודה ועוד לקרא, הנני מצטרף. ויכולני להעיד ולאשר מנסיוני והתעמקותי בשטח הלז הן בחלק המעשי והן בחלק ההלכתי זה עשרים שנה ויותר, שלדאבוננו רבתה מאוד ההזנחה והמכשלה בשטח זה.

ומוצא אני לחובה וגם לזכות להעלות בכתב שמקובלני בזה מכקמוח"ז מגדולי וזקני ההוראה בדור הקדום ה"ה הגאון הצדיק אבד"ק **וואידיסלב** זצ"ל שאמר לי [בחרדה והתרגשות יתירה, בשמו וגם בשם אביר ההוראה פוסק ומשיב הדור בעל **מנחת יצחק** זצ"ל שאמר לו בעת ביקורו אצלו בארצה"ק סמוך לפטירתו, שכן גם חוות דעתו בהחלט] שמאוד מאוד צריכים לגדור גדר בהוראת היתר בענין זה, ושבשום אופן אין להתיר פעולות אלו כ"א אך ורק בהשגחה מליאה וקפדנית ע"י משגיח יר"ש ובקי על כל שלב ושלב מתחילת ההתחלה עד סוף גמר הפעולות.

ומי שהבנים שלו יחונן כל חשוכי בנים בזרע של קיימא כשר והגון ומבורך בעגלא ובזמן קריב אכי"ר.

הכ"ד עבד לעבדי ה', הכו"ח למען טהרת וקדושת המשכת הדורות של עם ישראל קדושים.

יצחק שטיין

הפעוטה שהגיע עת לעשות איזה פעולה חיצונית, כי ההיתר כבר נתפרסם בראש כל חוצות ובין חביריו שעשו כבר מעשה אבל הפרטים וההגבלות (אם ישנם) אינם מפורסמים, וכיון שניתן רשות למשחית אינו מבחין בין טוב לרע, ואם לא יועיל אופן אחד לא ימנע עצמו משום אופן שיהא בהשיג ידו ח"ו כמובן זה לכל בר דעת, אך על ידי גודא רבא הנ"ל קלא אית למלתא שזהו דבר חמור ביותר ונציל ממכשול כפי האפשרי.

ואת כל אחינו בני ישראל אבקש, אנא לא תסייעו בממון או בגוף לאלו שמרוב צערם עושים מאלו פעולות הפריה שלא כדת של תורה, ולא תהיו בכלל מסייע לעוברי עבירה ונותני יד להביא כלאים ונטע זר בבית ישראל, על הראשונים אנו מצטערים וכל שכן שלא לגרום להוסיף עליהם, ואין אדם חוטא ולא לו. — ואם תרצו לעזור להם, תתפללו עליהם מדי יום, כמו שהיו נוהגים כן אבותינו בכל דור ונושעו (וכמעט שנשכח זה כעת בעונותינו הרבים מצד גודל התלות בדרכי הרפואה החדשים), והן ק' כביר לא ימאס, ויפקדם בזש"ק בזכות תפלת רבים.

והקריאה יוצאת מקירות הלב לכל אלו מאחינו בני ישראל שעוד לא נפקדו לעת עתה בזרע של קיימא, אנא חוסו על נפשותיכם ונפש דורותיכם וקדושת יחוס המשך הדורות מהאבות הקדושים עד דור הזה, ואל תחטאו בילד להביא נטע נשחת וזר בכרם ד', ולא תעשו שום פעולות זרות אשר לא שערום אבותינו בכל הדורות (רק בדרכי רפואה פשוטים שנהגו בכל הדורות), והוא מעוות שלא יוכל לתקון את אשר כבר עשהו וילוה את הילד כל ימי חייו (והרבה אבות שלא עמדו בנסיון והולידו כן, הגם שנראה צהלתם בפניהם יגונם בלבם פנימה ואין שלום בעצמותם ומלאים ספיקות כל ימיהם). ושאו עיניכם לאבינו שבשמים אלקי הראשונים והאחרונים ברחמים ותחנונים כמו שנהגו אבותינו בכל דור, וקוו אל ד' הטוב ומטיב לכל ורחמיו על כל מעשיו שיחיש לחננכם ובטחו בד' שאין אדם שומע לו ומפסיד, וזכות זה עצמו כדאי שתתפקדו במהרה בדבר ישועה ורחמים זרעא חייא וקיימא בלי פגם ודופי זרע קודש ברך ד', ויהיו אהובים למעלה ונחמדים למטה תלמידי חכמים חסידים ואנשי מעשה לאורך ימים ושנות חיים, יראה אל עבדיך פעלך והדרך על בניהם.

וכל מי שבכוחו (כאבותם ואבות אבותם ולפעמים חבר טוב וכו') להעיר אוזן שומעת של אברכים צעירים שעוד לא יודעים בין ימינם לשמאלם, על חומר הדבר ושיטו שכמם לסבול נטרונא עד שיעזרו מן השמים, מצוה רבה עליהם לפקוח עינים עוורות וזכות הרבים תלוי בהם, ובהמשך הזמן גם אלו האברכים יכירו להם טובה, ויברכום בכל מיני ברכה כמו ששמענו כמה פעמים, ולמזהיר ולנזהר שלומים תן כמי נהר.

הק' חיים יהודה כ"ץ

קריאת הגאון הגדול
גאב"ד סערדאהעלי שליט"א

הנני בבקשה לכל הרבנים ומורי הוראות (ויש מהם שקטנם עבה ממתני) אותן המתירים אופן שהתיר בתשובות מהרש"ם (הנקרא איי וו איי) בשעת הדחק גדול, (ועל זה יש שסומכים האידנא להתיר בשופי לכל אלו שלא נפקדו בזש"ק זמן קצר לאחר נשואיהם), שמעו לדברי זעירא מן חברייא, שלרגלי כל המכשולים הכרוכים בזה, נא על כל פנים לשום גודא רבא התנאים שכתב בתשובות מהרש"ם (שאין בפוסקים מקילין יותר ממנו) שלא להתיר לפני עשר שנים בשום אופן יהיה מה שיהיה, ובהסכמת שלשה רבנים (ועל כל פנים אחד מהם יהיה גדול בישראל, כעין שכתב תשובות נודע ביהודה תנינא יו"ד סוף סימן פ"ח לענינו (ועיין עוד שם חלק אה"ע ריש סימן ק"נ), כי דבר זה נוגע בחמורה שבחמורות).

ובאלו השנים ירבו ברחמים ותחנונים לפני מלך שומע קול שועת עתירות ומאזין לקול תפילת עמו ישראל ברחמים בורא רפואות ורופא חולי עמו ישראל, ויעסקו בכל מיני רפואות, ואין מעצור לד' להושיע בכל אופן שיהיה אף במה שאין לרופאים עדיין רפואה על זה בדרך הטבע, ומקרא מפורש ויגיעו עד שערי מות ויזעקו אל ד' בצר להם ממצוקותיהם יושיעם ישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם, ובפרט בענין פקידת עקרות שהוא ביד ד' וכתיב (תהלים קכז, ג) הנה נחלת ד' בנים שכר פרי הבטן (ועיין שם באבן עזרא), והשי"ת בודאי יפקדם בברכה מן השמים.

ואם ח"ו לא נענו עוד, אז יתירו להם (לפי דעתם) ורק במקום שמתאפשר שיהיה בשמירה מעולה והשגחה בכל רגע ממש מתחלה ועד סוף.

ואופן ב' (הנקרא איי ווי עף) ח"ו להתיר בשום ענין (דלא מבעיא שהאוסרים אופן המהרש"ם שכ"ש וק"ו בן בנו של ק"ו שאופן ב' אסור, אלא אף להמתירים אופן המהרש"ם על צד הדוחק, יתכן שאופן הב' היו כולם אוסרים כי הוא גרוע בכמה דרגות מאופן המהרש"ם, ועל כל פנים הוא דבר שלא דנו בה כלל שום אחד מהפוסקים שלפני זמנינו שהם מאירים עינינו בכל שאלה ופסק הלכה, וכמה אימה ויראה וחרדת הדין צריך לכל הנכנס לשערי הוראה בזה).

וגם בלי סברת האוסרים הנ"ל והגבלות המתירים, יש לראות את הנולד וליקח בחשבון שבזמן לא רחוק יהיו ענינים אלו בהשיג יד כל אחד (כשאר ענייני רפואה שבתחלתן עלו הון תועפות ורק יחידים יכלו להשיגם ושוב הוזל מחירם ונעשו שווים לכל נפש) ולא יצטרכו לזה סיוע ויעוץ של שום אדם. גם יתחדשו עוד אופנים מינים ממינים שונים שאף אינו עולה כעת על הדעת. וכל אברך יבחר לעצמו לעשות מה שטוב בעיניו ובזמן שישער לפי דעתו

גילוי דעת ואזהרה

ממרנן ורבנן

גדולי פוסקי ומנהיגי הדור שליט"א בארצה"ק ובגולה

בס"ד - הן נתעוררנו על ההזנחה והפירצה השוררת לאחרונה בשטח הרפואי של "פוריות" (אינפערטיליטי), שנפוץ מאוד לעשות התבולות וטיפולים רפואיים שכרוך בעשייתן שאלות חמורות ומסובכות מאוד, והם דברים חמורים הנוגעים לקדושת הדורות וקדושת יחוסן של ישראל, ע"כ מצאנו לחובה לצאת בשער בת רבים ולהזהיר על הדברים דלהלן:

א) ההוראה בנושא חמור זה, שאף גדולי וזקני ואבירי הוראה בדור הקודם נרתעו ונחרדו ונמנעו מלפסוק בו, מסורה אך ורק בידי רבנים ודיינים מובהקים ומוסמכים, היושבים על כס ההוראה משנים הרבה, יראי הוראה מתונים בדין, שיש להם ידיעה, נסיון ומומחיות בשטח זה, וחלילה למורי הוראה צעירים בשנים, להכריע ולהורות בדברים אלו הזקוקים לשיקול הדעת והכרעה בכובד ראש ובמשקל ופלס של דעת תורה, יישוב הדעת ומתינות הרבה, ועל הכל סייעתא דשמיא מרובה.

ב) כל איש ואשה הבאים לעשות שום טיפול מאלה הטיפולים הרפואיים של פוריות (אינפערטיליטי), וכגון "איי יו איי" (IUI), "איי ווי עף" (IVF), "איקסי" (ICSI) וכדו', חייבים לסדר השגחה מדוקדקת וקפדנית מליאה, על כל צעד ושעל וכל פרט ופרט מתחילה ועד סוף, כולל החזקת ושהיית ה"עמבריאוים" באינקובייטור (הנמשך לפעמים כשני מע"ל), וזאת רק ע"י משגיח בקי ומוסמך ומאושר מרבנים מובהקים הבקיאים בזה ע"י מה שראו ועמדו על כל חלקי ושלבי הטיפול בלאבראטארי כזאת.
ובשום פנים ואופן אסור לסמוך בדבר שקדושת הדורות ויחוסם של ישראל תלויה בה, על מבחנים מדעיים (וכגון מבחן ה-DNA שיעשה אחרי כן) או השגחה עלעקטרית (וכגון ע"י עיניים עלעקטריים וכדו'), אשר הטעות והכשלון והרמאות מצויה בהם מאוד, ולא יתכן בשום אופן שישמשו כתחליף להשגחה של משגיח.

ג) ההתבולות לנשים שהגיעה להוליד היא מצידם, הנקראת "השתלת ביצית" ו"פונדקאות" של אשה זרה, הוא מעשה איסור ומעשה תועבה עפ"י התורה וההלכה, ומנוגד לקדושת התורה וקדושת ישראל, ויש למחות ולהתריע נגדה בכל החומר והתוקף.

ויזכו כל ישראל להפקד בדבר ישועה ורחמים ממי שהבנים שלו, בדורות ישרים ומבורכים, זרע קודש וטהור אכי"ר.

[illegible]

מאוד מאוד כאיב כאיבא ממש עד דכדוכה של נפש לשמוע מדברים הנ"ל שהם חמור שבחמורות שפוגע בשרשן וביחודן של קדושתן של ישראל, ובכל תוקף ועוז צריך להזהר באזהרות הנ"ל והשי"ת יגדור פרצות עמו בית ישראל לשמרן בטהרתן אמן.

וע"ז באעה"ח ט"ו טבת תשס"ט לפ"ק — יחזקאל רוטה

יחזקאל רוטה
אבדק"ק קארלסבורג
בארא פארק ברוקלין, נ.י. יע"א

RABBI Y. ROTH
1556-58th STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219
TEL:(718) 435-1502

בעזה"י

בדבר הטיפול של איי ווי עף

כבר הזהרתי שדבר זה אין מסור לכל לדון בזה ובפרט מורי הוראות צעירים, אך ורק לזקני הוראה הדנים בזה בכובד ראש, ורק אחר עבור ימים ושנים, ובהשגחה מלאה מהחל ועד כלה כאשר הזהרתי במכתבי.

וע"ז באעה"ח ער"ח כסלו תשע"ג לפ"ק

הוספה למכתב הנ"ל

הרני מצטרף בזה אל הדברים הנ"ל, שכתב ידידי המורה ודאין הגאון רבי שלמה זלמן אולמן שליט"א.

וכדברים האלו שמעתי כמה פעמים מא"א מו"ר עט"ר מרן בעל שבט הלוי שליט"א, שאין להתיר פעולות אלו רק כעבור כמה שנים שלא נפקדו, אף אחרי שעסקו ברפואות, ואף אז רק בהתיעצות ובלווי ופקוח של רב מובהק העטור באחריות ומסורת ההוראה וידיעה בדרכי המתעסקים בזה בהשגחה מעולה תדירה בכל שלבי הטיפול, וגם זה רק עד ב' פעמים, ועליו אין להוסיף.

ואין לנהוג בדברים אלו בפסקים כללים רק בכובד ראש על כל מקרה ומקרה.

ואני הגבר יכול להעיד על כמה שהשתמשו עם טיפולים אלו, ואח"כ זכו לזרע של קיימא בברכת ה' טבעית, בלא שום סיוע של בשר ודם.

ובטחו בה', וההולך לפי ההוראה ועצת גדולי התורה הנ"ל, יתברך בשפע עליון מתוך שמחה ומשאלות לבו לטובה.

הכוה"ח לכבוד בית ישראל וברכת זרעא חייא וקיימא

חיים מאיר הלוי וואזנר

(ראב"ד זכרון מאיר ב"ב - בנו הגדול של הגאון הגדול בעל שבט הלוי שליט"א)

שלמה זלמן אולמן
בית שמאי 22
זכרון מאיר, בני ברק

יום י"ג מנ"א תשע"ב

בס"ד

אור וישע רב לאור הנערב להרה"ג והצדיק חסידא ופרישא שלהיו"ח המאוה"ג לממשלת התורה והיראה כמוה"ר חיים לייב כ"ץ שליט"א אב"ד סערדאהעלי בארא פארק לו ולכל הנלוים אליו החוה"ש.

אחר דרך מבוא השלום כיאות לכותב לעטרת ישראל שליט"א

הנני בזה בדברים אחדים בכתב את אשר דברתי, הנה זה תמיד הי' פשוט וברור בעינינו דאף דמרן אדמו"ר שליט"א בעל שבט הלוי התיר לעשות פעולות לעזור לחשוכי בנים, אך זה ודאי לא היתר גורף באשר נוגעים באיסורים חמורים, אלא כל שאלה צריך שיבוא לפני רב ותיק, ובכובד ראש ידון בכל הצדדים, וכל זה אחר זמנים טובא שהזוג לא נפקד מאת השי"ת.

ורק שעברו כמה שנים ולא נפקדו, אזי מורה להם הרב את הדרך אשר ילכו בה לעשות בדיקות בהיתר מרווח עפ"י הלכה וכו', ואחר הכל באם וכו', אז יש מקום להיתר, וכמובן שזה צריך להיות באחריות שהכל נעשה כשורה, וגם לרבות שלא יהי' מקום לטעות ח"ו.

ועתה בד' מנ"א השתא חזרתי עם מרן אדמו"ר שליט"א על הדברים הנ"ל. **ואמר לי שאני יכול לכתוב בשמו שהוא שליט"א מתיר באופן הנ"ל. דהיינו רק אחר זמנים טובא כמה שנים לגשת בכלל לענין, ורק אז אפשר להתחיל בבדיקות כפי ההלכה, והכל בכובד ראש, לא ע"י רבנים צעירי ימים, וכ"ש שלא ע"י מדריכים למיניהם.**

כ"ז כתבתי בכתב כדי להרבות קדושה וטהרה בישראל. וכמובן לא לעשות מזה פרסום, אלא להעביר הדברים לנוגעים בדבר*.

והשי"ת יעזור לכת"ה שליט"א להעמיד דת תורתינו על תלה בכל העניינים, שלא לשנות מגדרן של ראשונים כאשר באמנה עמו מאבותיו הק' רבותינו זיע"א הקול אריה ולחם שלמה ועוד זצוק"ל. ואבקש במטותא דמר שליט"א באם לא כתבתי כהוגן אשר ראוי לכתוב לגברא רבה עטרת ישראל שליט"א, שימחל לי.

והנני חותם בכבוד התורה
שלמה זלמן אולמן

* בהיות שכבר נתפרסם המכתב בראש כל חוצות שלא ברשותינו, הרשה כבוד הרב שליט"א לפרסמו בצורתו ההוגנת, בקונטרס דעת תורה של הפוסקים.

הרב ש. י. נסים קרליץ
רמת אהרן
רח' ר' מאיר 6, בני ברק

בס"ד, יום תמוז תשע"ב

בענין הפרי' מלאכותית

כאשר לצערנו נפרץ הדבר, ויש המיעצים בקלות ראש לאברכים שלא זכו להפקד לטפל בכל מיני אופנים.

הנני לגלות דעתי כי הדבר כרוך בשאלות חמורות ביותר, על כן אין ההוראה בענינים אלו מסורה לכל מורה.

ובמקרה שעברו שנים הרבה ולא נושעו, יש להוועץ אך ורק עם גדולי ההוראה שבדור בכל מקרה לגופו.

ובאם יש היתר מהם, יש לעשות אך ורק במקומות שעושים על פי הלכה.

והבוטח בד' ואינו נזקק לכל הנ"ל יזכה להוושע מן השמים.

נסים קרליץ

דעת הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א

משלהי שנת תשס"ז לפ"ק

אאמו"ר זצ"ל הקפיד מאד על מה שקורין "הפרי' והשבחה" והי' אוסר לגמרי בכל אופן אפי' אם שומרים היטב שזה הזרע של הבעל ונותן באשתו, והי' צועק מאוד ע"ז שאיסור גמור הוא!

ובודאי הבנים יהיו פגומים ר"ל וכבר אמר אברהם אבינו רבש"ע אם עתיד אני להעמיד בנים ולהכעיסך מוטב לי ואני הולך ערירי (ב"ר פמ"ד ס' ט) והשי"ת יפקוד בזש"ק לכל הזהירים באיסור

חיים קניבסקי

אאמו"ר [בעל קהלת יעקב] זצ"ל הקפיד מאד על מה שקורין „הפריה" „והשבחה" והיה אוסר לגמרי בכל אופן, אפילו אם שומרים היטב שזה הזרע של הבעל ונותן באשתו, והיה צועק מאד על זה שאיסור גמור הוא.

ובודאי הבנים יהיו פגומים ר"ל, וכבר אמר אברהם אבינו, רבונו של עולם אם עתיד אני להעמיד בנים ולהכעיסך מוטב לי ואני הולך ערירי (בראשית רבה פרק מד, ט), והשם יתברך יפקוד בזרע של קיימא לכל הזהירים באיסור.

חיים קניבסקי

בית דין צדק
לכל מקהלות האשכנזים
שע"י "העדה החרדית"
פעיה"ק ירושלם תובב"א
רח' שטראוס 26/א

BETH DIN TZEDEK
OF THE ORTHODOX
JEWISH COMMUNITY
26\A STRAUSS ST.
JERUSALEM

FAX 02-6221317 פאקס
TEL 02-6236550.טל
P.O.B 5006 .ת.ד

ב"ה

דעת תורה

נדרשנו לאשר שאלונו רבים בדבר טיפולים להפריות וכו'.

והננו לגלות דעתינו כי אסור לעסוק בזה רק אחר הנסיון בדרכי הרפואה הרגילים, והוראת רופא מומחה שאין עצה אחרת, וק"ו לא סמוך לאחר הנישואין.

ואין לסמוך בזה על הוראת הארגונים, רק על הוראת זקני הוראה מובהקים שיודעים דרכי ההוראה המקובלים, ודרכי הרפואה על בוריין לכל פרטיהם, שיענו על כל מקרה לגופו, ורק בהשגחה צמודה ומהודרת ללא שום קולות ופקפוקים.

ויעזור השי"ת שלא יצטרכו בנ"י לדרוש ברופאים ורפואות, ויקוים מקרא שכתוב ולא יהיה בך עקר ועקרה וכו' וברכה שלימה ברו"ג אמן

הכו"ח ט"ו לחודש אלול תשע"ב לפ"ק הביד"צ דפעיה"ק ת"ו

נאם [signature]
נאם [signature] נאם [signature]
נאם [signature] נאם [signature] נאם [signature]

גם אני מצטרף לדב"ק
משה יוסף גרינוואלד
(אב"ד צעהלים)

זאת למודעי, שכמעט כל הרבנים שביקרנו אצלם* גם אותן שלא נתנו מכתב או חתימה, הסכימו שהפירצה בזה גדול ונורא, ושצריך לעשות הכל לגדור גדר ולעמוד בפרץ אלא שלא חתמו בדרך כלל מחמת טעמים דלהלן:

א. ישנם השוללים לגמרי כל אופנים החדשים אף בהדרכה והשגחה.

ב. יש שהסרים למשמעתם כבר עשו מעשה שלא בהוראת רבנים מובהקים, ואין להשיב.

ג. ויש שגם אמרו שאין להם כח לעמוד בטירדות שמטרידים אינשי דלא מעלי לכל מי שרוצה לעשות כ"ש לתיקון המצב (ויש שחתמו אך ביקשו שלא לפרסמו ברבים מטעם זה), ואכמ"ל ויבואר באריכות קצת בהקדמת קונטרס שיעור בירור הלכה למורינו הגאון אב"ד סערדאהעלי שליט"א העומד להופיע בזמן קרוב אי"ה.

ד. ויש שאמרו מפורש שאפשר לפרסם בשמם שמצטרפים לקריאה הזאת, ובתוכם:
הגאון הגדול מו"ה **יעקב ישעי' בלויא** ז"ל (חבר ביד"צ עדה החרדית ובעהמח"ס פתחי חושן)
ולהבחל"ח הגאון הגדול מו"ה **משולם דוד סאלאווייציק** שליט"א (ראש ישיבת בריסק)
והגאון הגדול מו"ה **שמואל אויערבאך** שליט"א (ראש ישיבת מעלת התורה).
וכ"ק אדמו"ר **מתולדות אהרן** שליט"א.

* הרבה יותר רבנים מאותן רבנים שבקרנו יש שעוד לא עלתה בידנו לבקר, אך לא רצינו לעכב יותר לזכות את הרבים.

אפרים שמעון לייכטאג

(דומ"ץ בקיט"ל סאטמאר ב"פ)

*

כעין דברים הנ"ל שמעתי לרוב להזהיר בכל תוקף מפי א"א מו"ר הגר"ש הלוי וואזנער שליט"א, וזכות גדול למעוררים לטהר ולקדש את בית ישראל ומצטרפנא להנ"ל,

וע"ז באעה"ח

בנציון יעקב הלוי וואזנער

(אבדק"ק שבט הלוי מאנסי ובית שמש)

*

גבריאל ציננער

(אבדק"ק נטעי גבריאל)

*

הנני בזה להצטרף שהדברים האלו צריכים זהירות גדולה שלא לכשל ח"ו באיסורים חמורים ואין לעשות מעשה בזה רק על פי הוראות רבנים גדולי ישראל מובהקים שליט"א

ובאעה"ח פה קרית יואל

הק' געציל בערקאוויטש

דומ"ץ

*

הק' חיים יהודה כ"ץ

(אבדק"ק סערדאהעלי)

*

יוסף ראזענבלום

(ראש ישיבה שערי יושר)

*

הק' יצחק שטיין

(דומ"צ דק"ק פאלטישען

וראב"ד ביד"צ בית תלמוד להוראה קארלסבורג)

*

ישראל דוד הארפענעס

(אבד"ק ישראל והזמנים)

*

ברור כשמש שאין לעסוק בפעולות כאלו אלא ע"י הוראת והדרכת רבנים מובהקים זקני ההוראה תוך כדי זהירות גדולה, ומצטרפנא להנ"ל

מנחם מנדל פוקס

(אב"ד קרית שומרי החומות - רמות ומו"צ בעדה"ח)

*

משה בראנדסדארפער

(אב"ד היכל הוראה - ירושלים ת"ו

ומו"צ בעדה החרדית)

*

משה גרין

(ראש ישיבה דמאנסי)

*

משה וואלפסאן

(אבדק"ק אמונת ישראל)

*

מצאתי לחובה להוסיף מה ששמעתי כו"כ פעמים בהיותי אצל מרן **הגרש"ז אוירבך** זצ"ל ומרן **הגרי"י פישער** זצ"ל ולהבלח"ט ממרן **הגרי"ש אלישיב** שליט"א שאין להקל בכל הנ"ל, וכל דבר צריך זהירות גדולה מגדולי ההוראה. וע"כ מצטרף אני בזה להנ"ל

משה אורי אייזנשטיין

(אבד"ק מחנה ישראל

וראב"ד בית הוראה דגבעת שאול)

*

משה זאב זארגער

(דומ"ץ סאטמאר בירושלים עיה"ק

ומו"צ בעדה החרדית)

*

כל זה נכון ואין צריך לפנים, וכידוע כך היתה דעתו של **מרן הגרי"ש אלישיב** זצ"ל **וכל גדולי הדור וזקני ההוראה**, וע"כ מצטרף גם אני לקול קריאת הגאב"ד דק"ק סערדאהעלי שליט"א הפועל גדולות ונצורות בענין זה, באעה"ח

משה מרדכי קארפ

(דומ"ץ בקרית ספר

ומחבר ספרי הלכות חג בחג)

נח אייזיק אהלבוים

(אבד"ק נחלת יצחק - קיו גארדענס בעהמ"ח מנחת חן)

*

נתן הכהן קופשיץ

(רב דקרית נחלה ומנוחה - בית שמש ומו"ץ בעדה החרדית)

*

עזריאל מאיר חיים קאהן

(אבד"ק סענדזשארש)

*

קלונימוס קלמן ווייס

(דומ"ץ דקהל וויזניץ בית שמש)

*

שלו' פאללאק

חבר הבד"ץ דשיכון סקווירא

*

ג"א מצטרף לקריאת הרבנים שליט"א. וכמה הצטער כבוד **אאמו"ר** זצ"ל על ההפקרות בענין זה, ובודאי שאין לעשות שום פעולה רק באופן הנ"ל.

שמואל בהגה"צ מהר"ם זצללה"ה בראנדסדארפער

(אב"ד דק"ק תפארת הנחל - בית שמש

ומו"ץ בעדה החרדית)

הן זעקת אחב"י חשוכי בנים כי רבה היא ועיניהם כלות ומצפות להפקד בדבר ישועה ורחמים, ותהלה לא' לאחרונה נתרבה חכמת הרפואה והרבה עקרות נפקדו ולבני ישראל אור במושבותם, **אמנם היות שעניינים אלו נוגע בחמורה שבחמורות, ויש בהם אופנים שכרוכים באיסורים חמורים כמו שצוה עלה דודי מרן הגה"ק זלל"ה.**

לכן אם אחרי התייעצות עם מומחים צריכים לעשות פעולות שונות, **אסור לעשות איזה פעולה או בדיקה קלה מבלי שאלת דעת תורה על כל צעד ושעל מגדולי ההוראה המובהקים הבקיאים היטב בכל הענינים, כי בקל יכולין להכשל ח"ו ולעקור יסוד קדושתן של ישראל מיד ולדורות ר"ל.**

ומכאן הקריאה יוצאת להמורים היושבים על מדין להורות הוראה בישראל, שאם יעלה על שולחנם שאלות בעניינים אלו, עליהם לפנות אל גדולי וזקני בעלי הוראה הבקיאים ומומחים בסוגיא חמורה זו להורות להם הדרך ילכו בה.

ובזכות שמירת קדושת ישראל מידת הרחמים עלינו יתגלגלו ובעד עמך רחמים שאלו להפקד בזרעא חייא וקיימא, ויזכו לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות, עדי נזכה לראות בישועתן של ישראל ושמחתן בב"א.

בעה"ח ג' לסדר לא תהי' משכלה ועקרה בארצך תשע"ג לפ"ק

הק' אהרן טייטלבוים

(אדמו"ר מסאטמאר)

קול קורא

ממאורי דורינו בארץ ישראל ובחו"ל

בעזהי"ת תמוז תשע"ב לפ"ק

היות שבדרכי הפריה החדשים שהמציאו רופאי זמנינו קשה מאד שיהא השגחה ברורה בודאות שלא יהא אפשרות של מכשול בשוגג או במזיד מתחלת הבדיקות עד סוף ההפריה כמפורסם לכל שכבר אירעו מכשולים חמורים שהם בבחי' מעוות לא יוכל לתקון ובכיה לדורות (וזה נוסף על מה שיש גדולי ישראל שאסרו עצם פעולות אלו וגם ההכנות והבדיקות שלפני זה, וכן ספק שיש בפוסקים לגבי יחוסם).

ולדאבונינו נתרבה מאד לאחרונה שזוגות צעירים שעבר שנה ראשונה מעת חתונתם (או אף פחות מזה) ועוד לא נפקדו מתחילים לתומם להתעסק בכל עניני בדיקות ומיני ההפריות החדשות, כאילו היה זה דבר פשוט ואף חיוב מצד מצוות פ"ו.

אנו מגלים בזה דעתינו שאף אלו ההולכים בעקבות רבותיהם המקילים בכללות פעולות ההפריה, אבל בהיות שדברים אלו מסובכים בשאלות חמורות ועצומות בכל צעד ושעל ואין מקרה ואופן אחד דומה לשני.

ע"כ צריך כל אחד לקבל אישור והיתר על אופן ומקרה שלו מג' גדולי הוראה דייקא הבקיאים בכל פרטי המציאות של המקרה שלו ודרכי הרפואה שעוסקים בזה.

והדרכה ואחריות מלאה מתחילה ועד סוף עכ"פ ע"י א' מאותן גדולי ההוראה, ולא ע"י מורים צעירים או מדריכים ופעילי המוסדות הכללים שעוסקים בזה.

ואך ורק בבית רפואה שיש שם השגחה מעולה וחתומה מתחלתה ועד סופה.

וכן שלא יעשו כן לפני שעברו הרבה שנים אחר הנשואין וכבר עסקו זמנים טובא ברפואות רגיליות ולא עלתה בידם ח"ו.

וד' הטוב יעזור שיהיה לכל בית ישראל זרע של קימא תיכף אחר נישואיהן שלא יצטרכו כלל לעסוק בשום עניני רפואות ויתקיים מה שכתוב ועבדתם את ד' אלקיכם וגו' והסירותי מחלה מקרבך לא תהיה משכלה ועקרה בארצך וגו' אכי"ר.

הק' משה יהודא ליב ראבינאוויטש

(אדמו"ר ממונקאטש)

*

פעולות אלו אין לעשות אלא עפ"י הוראת והדרכת רבנים מובהקים זקני הוראה על כל צעד ושעל, והנני מצטרף בזה לקריאת הגאב"ד ק"ק סערדאהעלי שליט"א ורבנים דעימיה.

אברהם דוד ליטמאנאוויטש

(מו"ץ בעדה החרדית)

*

אברהם ניסן ניימאן

(דומ"ץ דקהל תורת חיים וויזניץ מאנסי)

אהרן בהגרי"י זצ"ל פישר

וכמבואר בספר של אאמו"ר אבן ישראל ח"ט סימן קל"ה

(אבד"ק זכרון משה)

*

אהרן בראנדסדארפער

(דומ"ץ בקהל תולדות אהרן ומו"צ בעדה החרדית)

*

הק' אליעזר חיים בלום

(אדמו"ר מקאשוי)

*

דבר פשוט ומקובל אצלינו מגדולי תורה שאין למהר לעשות פעולות אלו כלל ופרט פעולות חדשות שהרבה גדולי תורה מפקפקים בהם מכמה טעמים, וע"כ באתי כיהודה ועוד לקרא לחזק ענין הנ"ל ושאין לעשות פעולות בלא הדרכה והיתר מגדולי הוראה מתי ובאיזה אופן לעסוק בזה, ושלא יבא ח"ו למכשולים. ויקויים בנו מאה"כ לא תהי' משכלה ועקרה וגו'.

ארי'ה מלכיאל קוטלר באאמו"ר הגר"ש זצוק"ל

(ראש ישיבה בית מדרש גבוה לעיקוואד)

קול קורא
ומכתבי
הרבנים

כאלו שאלות, אנחנו לא ראוים לעשות איתם משא ומתן. כל בר דעת מבין את זה שאין שום השואה לגדלותם בתורה, ולכן מצד זה לבד היה צריך לדעת שהנושא סגור וחתום לאיסור...

...יודעי דבר יודעים את האמת מה היתה דעתו של החזון איש. החזון איש אסר דבר זה בהחלט בין בימי טומאה בין בימי טהרה, וגם לא משנה כלל איך השיגו את הזרע, אפי׳ בהיתר גמור כגון ממוך שא״ת, עצם העמדת משפחה מדרך זו היא פרצת גדר עריות. גם הגרי״ז היה בדורנו גם הוא ידע משאלות אלו וגם הוא הביא התנגדותו הנחרצת כידוע (וכפי ששמענו גם מפי בנו מרן הגמ״ד הלוי סאלאווייציק שליט״א – והיה למראה עיניו י׳ טבת תש״ע לפ״ק).

סוף דבר הכל, נשמע הספקנות השלילית של הדברי מלכיאל והמהרש״ם זו ממש הלכה, והבעת התנגדות של החזון איש והגרי״ז זו ג״כ הלכה גמורה, ותו לא מידי.

אופן הפריה ביד הרופא (הנקרא בלשונם איי ווי עף) **אין כלל שום מדובר בזה בפוסקים שלפני זמנינו, כי נתחדשו לאחרונה לפני איזה שנים, ויתכן שכולם היו אוסרים זה, וכן בתשובת ציץ אליעזר (שכידוע היה גם ידען גדול בעניני רפואה הדק היטב) האריך לאסרו בחלק ט״ו סי׳ מ״ה, וכותב שבזה לכל הדעות לא קיים פריה ורביה ואינו מתייחס אחר אבותיו, ובחלק י״ט סי׳ מ׳ כותב אנכי על משמרתי אעמודה וכדעתי אז כן עתה עכ״ל.**

(קונטרס התעוררות במצות פ״ו)

מכתב הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א

לכבוד הנהלת בית חולים מעייני הישועה

שמעתי שעומדים לפתוח מחלקה להפריות מלאכותית, וכששמעתי נזדעזעתי כולי גופאי שכאן בבני ברק אתרא דמרן החזו"א זללה"ה וב... שהוקם ע"י אאמו"ר זללה"ה וב"ה עד עתה שומרים ב... על קלה כבחמורה בשמירת שבת וצניעות ועתה עומדים לפתוח מרפאה בדבר שמרן החזו"א ואאמו"ר זללה"ה סברו שזה איסור גמור וסופה מי ישורנה ולכן באתי בזה להזהיר שאין שום היתר לפתוח את המחלקה הנ"ל והוא איסור גמור והוא ג"כ בזיון כבוד התורה של רבותינו זללה"ה.

חיים קניבסקי

(קונטרס דעת תורה בני ברק תשע"ב. וראה שם בע' ד' שכ' **וזאת למודעי, בית החולים מעייני הישועה נענה לפנייתו של מרן הגר"ח שליט"א, ובביה"ח לא מתקיימות שום פעולות של הרפיות השבחות והזרקות מכל סוג שהוא.)**

(ספר מעלת היוחסין, בני ברק תש"ע, בסופו)

בנוגע להפריות מלאכותית, הנה העמידו לכך מפעלים וארגונים מחלקות שלימות בבתי חולים, מכונים מרפאות ומעבדות, ועושים כל זאת בכח ובפרסום, גם הפכו זאת לדבר תורני ומקבול כביכול מדובר במצוה רבתי שצריך לפרסמה בין יראי ה', אנו צריכים לברר לעצמינו ולעמוד על שלנו בכל כוחינו.

בדור הקודם עלתה השאלה למעשה, עמדו עליה הדברי מלכיאל והמהרש"ם. הד"מ אסר, המהרש"ם הסכים להתיר אם יצטרפו עמו עוד שנים, והתנה הדבר רק בדוחק ובצורך גדול אחר עבור עשר שנים. כולם דיברו על הזרקת הזרע כמות שהוא בלי שום שינוי ועיבוד, האם יש לנו הלכה להתיר אחרי שהד"מ אסר והמהרש"ם לא גמר ההיתר. הוא הותנה שיצטרפו, ולא הצטרפו. אז מה ההלכה, ההלכה שאסור. וצריכים לדעת שהנושא נסגר, לא יתכן לבא כעת ולצרף כל מיני דיעות ולעשות מהם צירוף במקום השנים שרצה המהרש"ם. המהרש"ם התכוין שאם יצטרפו איתו שנים והוא יסכים עמם יחד אז יגמור מצידו ההיתר, וכשלא נגמר אז נשאר הד"מ שאוסר. אם היו בדור שהתעוררה השאלה, והם היו בדור שעוד היו ראויים בכלל לשאול

לבחור זה ילדים, ואם יעשו את הטיפול אינו יכול להבטיח זאת (וב"ה ובס"ד להבחור הזה יש ילדים שיחיו)... כל כך חרדו גדולי ישראל להתיר כל הפריה... משה אורי אייזנשטיין

(קובץ שו"ת תבונות ארי ח"ד דף קע"א)

טו. תורת א'

נ"ל פשוט שלבנות ישראל הכשרות אין להתיר אפילו מבעלה.

(תורת א' ח"ה מכתב רי"ב)

טז. תשובות והנהגות

מפי מרן הגאון הרב מבריסק הגריז"ס זצ"ל שמעתי שלא להאריך בנימוקים בזה, שאז באים קוצצי נטיעות לחלק ולהתיר אלא יש לאסור בלי נימוקים.

(תשובות והנהגות ח"ב סי' תר"ע, ועי' עוד שם חלק ג' סוף סי' ת"ז)

יעויין עוד באוצר הפוסקים סימן כג ס"ק א' אות י"ז.

ובלא"ה כיון שמדובר על זרעים בגודל מיקרוסקופים, שאלת הנאמנות בזה הזרעה מלאכותית מבעל לאשתו גרידא, תמוהה מאד הן מצד ההלכה והן מצד המציאות, ואפשר להתחיל לדון בזה רק ברופא ירא אלקים באמת, דאל"ה מנין לנו מה עושה בזרע ובפרט שכל מטרתו להצליח ואיך יועיל בזה שמירה, אתמה.

וביום ג' ב' כסלו תשע"א נכנסתי לבית הגר"נ קרליץ שליט"א לשמוע ממנו את חוות דעתו בזה, ואמר דהוי ספיקא דאורייתא להתיר את האשה לשוק בלא חליצה ואין מי שיכול להכריע בפלוגתת האחרונים הנ"ל, וע"כ הוא מורה להצריך לעשות חליצה.

(שו"ת שערי חיים ח"ב סי' קכ"ח)

יד. קובץ שו"ת תבונות ארי

כידוע כל גדולי הדור הקודם ואלה אשר אתנו חיים, לא רצו להתיר כל הפריה מלאכותית לכתחלה, וגם אלה שהתירו התירו רק בשעת הדחק, דהיינו כשבני זוג פנו בבבקשה שאינם יכולים יותר להישאר ללא זש"ק, הסכימו להתיר בתנאים מגבילים, ולא יותר מאשר כדי להביא ילד אחד כדי שלא ישארו ללא זרע כלל, וכדאמרינן בגמ' בעינא חוטרא וכו'.

ולפני שנים נתבקשתי לשאול את מרן הגרש"ז אוירבך זצ"ל וכו', ואמר לי בזה הלשון, הרי ידוע שאין אני מוכן להתיר כל הפריה מלאכותית, ולא הסכים להזדקק להורות בזה וכו'.

וכמה וכמה פעמים דנתי בנידון הזרעה מלאכותית עם מרן הגרי"י פישר זצ"ל ואמר לי שלדעתו אין להתיר כל הפריה מאחר שלדעתו אין נאמנות לרופא ע"ז, וגם השגחה לא מועיל, מאחר שהרופא מעוניין להצליח בעבודתו ובודאי יהיה מעוניין לקחת זרע המוכשר יותר כדי להצליח, ובשעת הדחק אפשר להתיר רק בשמירה מעולה ולא יותר מאשר פעם אחד.

ובאותו תקופה בשנת תשנ"ו הייתי עם הגרב"ז לנדא שליט"א מבורו פארק אצל מרנן ורבנן שליט"א, וגם היינו אצל מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א לדון בשאלה זו, ואמר לנו מרן הגרי"ש שאין הוא מתיר יותר מילד אחד, וזה ג"כ רק בשעת הדחק בשעה שבני זוג פונים אליו שאין להם אפשרות לחיות במצב זה של חשוכי ילדים ה"י. וסיפר לנו אז שהיה אצלו בני זוג שהיה להם כבר ילד אחד, ואמרו שהאשה נמצאת במשבר נפשי וקיים סכנה לנפשה והרופאים אמרו שאם יהיה לה עוד ילד יהיה זה מזור למחלתה, ולא רצה להתיר, רק אחרי שהובירר לו שקיים ממש סכנה לאם הסכים לעשות הזרעה.

עוד ידוע לי בעובדא בבחור שחלה במחלה הקשה, והרופאים הציעו שלפני שמתחילים בטיפולים כדאי להוציא... כדי שיוכל בעתיד להקים זש"ק. וכשבאו לשאול את מרן הגרי"י פישר זצ"ל אמר לשואל שאין הוא יכול להתיר זה, וכשהשואל הציג בפניו שיש בזה צורך גדול מאחר שיש חשש גדול שאחרי שיעבור את הטיפולים הרפואיים לא יוכל להוליד, וע"כ נפשו בשאלתו שיוכלו כעת לפני הטיפולים להבטיח זאת שיהיה לו זש"ק. וע"ז ענה לו מרן זצ"ל, שדבר אחד הוא יכול להבטיח לו, שאם לא יעשה כעת טיפול של הוצאת זרע, בעה"י יהיה

...אולם לפי האמור אינו נראה להתיר אלא לאחר י׳ שנים דעד אותו הזמן עדיין יש לחכות שיבנה ממנה, כמו שמבואר ביבמות ס״ד, ואף שחכז״ל למדו מקרא, אפשר לברר זה במסברא, דאנו רואים כמה פעמים דאיש ואשה דרו יחד כמה שנים בלא בנים ואח״כ נולד להם זרע של קיימא, והיינו משום שהרבה פעמים אין העיכוב לא מצדו ולא מצדה, אלא משום דכח ההולדה וההריון תלוי גם בחמימות וקרירות האיש והאשה, ולפעמים יראה ברוב הימים שנוי באחד מנהון במזגו ואז תקבל האשה הריון, לכן קבעו חכז״ל י׳ שנים שיעור המתנה, אולי ישתנה מזג אחד מהם והביאו ראיה מקרא (עי׳ נוב״י אה״ע סי׳ ס״ט ובמעיל צדקה סי׳ ל״ג בסופו), משו״ה גם בנידון דידן אפשר לומר דעד עשר שנים אפשר שיבוא שנוי בהבעל בחמימות וקרירות ויהיה ראוי להוליד מבלי שום רפואה...

תבנא לדינא... יג. איש ואשה שדרו יחד עשר שנים בלי בנים ועפ״י הגדת הרופאים נאמנים אין באשה עיכוב להריון, והרופאים רוצים לבדוק בזרע האיש למען בקש תרופה לו, מותר להבעל לשמש באותה הפעם עם אשתו על ידי כיס למען הביא את הזרע להרופאים לבדקו.

בכל פרט ופרט מההתירים הנ״ל, אם נוגע להלכה ולמעשה יש לשאול דעת והסכמת של גדולי ההוראה.

(ספר היובל לר׳ יעקב ראזנהיים, פרנקפורט תרצ״ב ע׳ צ״ח, להלן ע׳ קי״ג תבנא לדינא)

יב. שו״ת שבט הלוי

הגם שטעם המחמירים שלא לעשות זה רק לאחר עבור עשר שנים דברי טעם הם, מכ״מ אם נתברר למעלה מכל ספק דבדרך הטבעי אין כבר שום תקוה, בודאי מותר לעסוק בזה גם קודם עשר שנים.

(שו״ת שבט הלוי ח״ח יו״ד סי׳ רנ״א אות י׳)

יראה דהגם אם נפסוק בלא קיים עדיין פ״ו דמותר הזרעה זאת... מכ״מ יראה להגביל הדבר רק למצות פ״ו לבד, ונראה דזה הי׳ דעת כל הגדולים שנו״נ בנדון זה וכו׳.

(שם אות י״א)

יג. שו״ת שערי חיים

קבלה בידינו מכמה מקורות, דמרן [בעל חזון איש] זללה״ה ס״ל לאיסור גם בזמן היתר, וכל בר דעת הירא וחרד לדבר ה׳ מבין אף כי אין שו״ע מפורש לאיסור ולא להיתר, (ולכן יש רבנים דבמקום פיקו״נ מתירים או אינם אוסרים את זה), דפשוט דדבר זה חמור מאוד וגרוע מבני ט׳ מדות שעל זה נאמר וברותי מכם המורדים והפושעים בי.

וכל מה שכתבתי הוא בדוקא כשהרופא לא עושה שום שינוי בזרע אלא שרק ההזרעה נעשית באופן מלאכותי. אולם במקום שהרופא מתעסק בהשבחת הזרע וכו׳, וכל כיו״ב דבר זה אסור, ועי׳ בסוטה מ״ב בתוד״ה מאה וכו׳.

ז. שו"ת מהרש"ם

וגם בזה לא התרתי, רק בשהה כבר עשר שנים ולא ילדה, ויבא לידי גירושין, והתירה התורה למחוק שמו בשביל השלום. אבל מחומר האיסור רצוני באופן שיסכימו עוד ב' רבנים יראי ד', ושלא לעשות מעשה רק עפ"י חקירת חכם וירא ד' אשר יראה הענין שהוא שעת הדחק גדול וכתורה יעשה.

(שו"ת מהרש"ם ח"ג סי' רס"ח)

ח. שו"ת מנחת יצחק

ומ"מ מה שנוגע למעשה לנד"ד צריך עוד ישוב הדעת, דהגם כפי הנראה ממכתבו בירר הדבר עד שאין לו פקפוק בנאמנות הרופאים (שהרבה חששו בנאמנותם כנודע) בנדון הנשאל, אך עדיין חסר התנאי של שהה עשר שנים ולא ילדה שתלה בזה התירו בת' מהרש"ם שם... וחוץ לזה רצוני לשמוע עוד חוו"ד מגדולי הוראה בעיקר היתרו של הגאון מהרש"ם הנ"ל.

(שו"ת מנחת יצחק ח"א סי' נ')

ט. שו"ת משנת יעקב

ובאמת אין אני מתיר ליתן להרופא שיכניס לרחם האשה, וכמה פעמים שנשאלתי ע"ז ולא התרנו, ומה שהתרתי הוא שהרופא מוציא מה שברחם האשה וכו' ומכניס לרחם האשה.

(שו"ת משנת יעקב חאה"ע ריש סי' א')

י. הגאון בעל נטיעות אד"ר ז"ל

גם אני נשאלתי מכבר ע"ז... ואסרתי מטעם שאיסור הוצאת זרע היא וודאי וברור, והעיבור הוא ספק כי אין כל זרע קולטת בוודאי ואין ספק מוציא מידי וודאי, ובפרט באיסור חמור כזה, כמבואר באהע"ז סי' כ"ג ס"א, שחמור מכל עבירות שבתורה וכו'.

(הגאון מקאוואטשהאז בתל תלפיות שנת תרצ"א סי' נ"ה)

יא. הגאון ר' יוסף יונה צבי הלוי איש הורוויץ ז"ל רב אב"ד (דקהל עדת ישורון) פראנקפורט ד"מ

שאלה איש ואשה שדרו יחד עשר שנים ולא היה להם בנים, ואחר חקירה ודרישה אצל הרופאים נתברר שאין בהאשה שום עיכוב להריון ויש לתלות את החסרון בהבעל, ולכן דרשו הרופאים שיביא להם הזרע לבדיקה וירא הבעל לנפשו מעון החמור של מוציא ז"ל, ומצד אחר נפשו מרה לו שלא ילך ערירי וחפץ לבקש רפואה, ע"כ נפשו בשאלתו אם התירו לו פעם אחת להוציא זרע לבטלה בכדי שיהי בידי הרופאים לבקש לו רפואה להוליד בני קיימא

ואם נבוא להתיר דבר כזה, יש לחוש לכמה מכשולים, ועי"ז ניתן יד פושעים ודי למבין. ואשר כתב כת"ר בשם ספר עזר מקודש, אין זה ספר זה ת"י, ומי שרוצה לסמוך עליו יעשה כרצונו, ולא ירד בני עמו.

(שם סי' ק"ח)

ד. הגאון בעל שו"ת דברי ישראל

...וראה בשו"ת לבושי מרדכי מהדו"ד סי' ק"ט שהבעל לבושי מרדכי לא רצה להזדקק לשאילה זו להורות הלכה למעשה, רק כתב להשואל מהעיר הנ"ל וז"ל הלא אתכם הכרתי ופלתי שר התורה גאון מראדאמשילא וכאשר יאמר כן יקום. ואם הגאון בעל לבושי מרדכי ז"ל שהיה גבר בגוברין והוראתו נתקבל בכל קצוי ארץ, תלה ענין חמור זה בפסקו של הגאון מראדאמשילא, וכאשר יאמר כן יקום, אז מי יהין להורות נגד פסקו של הגאון מהר"ש שלא התיר רק אחרי עשר שנים, ובשני אופנים הנ"ל.

(הגאון מוה"ר ישראל וועלץ ז"ל בהערותיו לס' זהב שבא)

ה. הגאון בעל חזון איש ז"ל, הגאון בעל קהילות יעקב ז"ל ויבל"ח הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א

כל מה שכתבתי בענין הזרעה מלאכותית, הוא מפי אאמו"ר זצ"ל, ומפי מרן החזו"א שהיה צועק על זה ומוחה וכן ידוע לרבים

(מכת"י הגאון ר' חיים קניבסקי שליט"א, קונטרס דעת תורה בני ברק תשע"ב)

ההוראה ממרן החזו"א ואאמו"ר זללה"ה היתה על הזרקת זרע הבעל בהאשה ללא שום השבחה בהזרע, ואפ"ה אסרוה רבותינו זללה"ה. חיים קניבסקי

(שם)

והנה דבר ידוע שאאמו"ר זצ"ל היה צועק מאד על הרוצים לעשות כן ואמר להם שזה איסור גמור, וחוץ מזה כמה מכשולים יבואו מזה לדורות הבאים...

(ממכתב מיום אור לכ' כסליו תש"ע, וראה להלן בסוף הקו' עוד מכתב מהגרח"ק שליט"א)

ו. הגאון בעל חשב האפוד ז"ל

נכנסתי אל הגאון רבי העניך פאדווא שליט"א [בעהמ"ח שו"ת חשב האפוד], וסיפר לי שבהיותו דיין בירושלים בא אליו אברך ערירי בשברון לב, שהרופאים אמרו לו שאין להם סיכויים [לזרע של קיימא] אלא אם הרופא יהיה אמצעי. והשיב לו הגרח"ה, מה אעשה שאני שייך לעדת החסידים והחסידין החמירו מאד בענינים אלו, וגם המהרש"ם שהתיר לא התיר רק בדוחק גדול וכו'.

(בפרדס הסופר, מאנטריאל, תש"ע דף קס"ב)

איסור הפריה באמצעות הרופא (הנקרא איי יו איי)

א. שו"ת דברי אפרים אליעזר

...כשנתפרסם חלק שלישי של שו"ת מהרש"ם בשנת תרע"ג אחר פטירתו ט"ז שבט תרע"א, נדרש אאמו"ר הרב אב"ד דסטריא זצ"ל מרב גדול א' לצאת בפומבי נגד הוראת המהרש"ם ההוא, וזאת שהשיב, אחר אשר הגאון מברעזאן ז"ל התנה תנאי בתשובתו אם יסכימו אתו עוד שני רבנים מובהקים ויראי ה', וכידוע לא הסכים עמו בזה שום רב מובהק בהוראה, א"כ אין זה אלא משא ומתן של הלכה ולא הוראה פסוקה, ובגון דא נאמר אין משיבין את הארי וכו'.

(שו"ת דברי אפרים אליעזר [מהדו"ק] אה"ע סי' ר"ב כ')

ב. שו"ת דברי יואל

מ"ש וכו' שמובא באוצר הפוסקים שהגאון מהרש"ם בח"ג סי' רס"ח התיר לכתחילה, להד"ם, כי מבואר שם בפירוש בדבריו דמיירי רק בזריקת הזרע מבעלה לא ח"ו מאיש אחר, וגם בזה אף שמצדד להתיר, מ"מ סיים שמחומר האיסור רצונו רק באופן שיסכימו עוד ב' רבנים יראי ה', ושלא לעשות מעשה רק עפ"י חקירת חכם וירא ה' אשר יראה הענין שהוא שעת הדחק גדול יעיי"ש, ובזמנו צווחו עליו גם בזה הרבה מגאוני זמנו.

(שו"ת דברי יואל אהע"ז סימן ק"ז סוף אות ה')

ג. שו"ת דברי מלכיאל

ע"ד אשה שלא ילדה זה כשמונה שנים.... לזאת בנ"ד נלע"ד שאסור לעשות כן. ואין כדאי להתחכם ביותר. וישליכו יהבם על ד' אשר יזכה עוד אותם בזרע של קיימא. ובפרט שלא עברו עוד עשר שנים כדין. ונצטוינו לקיים פו"ר כדרך בנ"א ולא ע"י התחכמות כאלה אשר קרובים יותר לאיסור ולמכשול, כמו שבארנו בע"ה.

(שו"ת דברי מלכיאל ח"ד סי' ק"ז)

וע"ד שהרופאים אומרים שגם בימי טהרתה יותר קרוב שתתעבר ע"י שפופרת, וכבר עלתה בידם איזה פעמים. לא אאריך בזה, כי לדעתי אין להתיר דבר כזה להוציא בידים כי רבו הספיקות בדבר זה, וענין הוז"ל דבר חמור מאוד, וגם בנתינה ברחם האשה יש כמה חששות,

בענין השחתת זרע הוא איסור חמור מאד רע ומר בעיני ה׳, כאשר ידוע מדברי רבותינו בש״ס ובמדרשים ובזהר הקדוש, וכל ספרי היראים מלאים זיו מוסר השכל באיסור חמור הזה. ובנדפס במערכה זו סי׳ א׳ אות ל״ג הנה הבאתי דברי איזה פוסקים המדברים בענין זה אם יש היתר וכו׳ או מפני איזה צורך מצוה, ובסוף האות הבאתי מה שנשאל בזה גדול בדורנו וכו׳ ויען אברהם במי שנשא אשה ולא ילדה ויש ספק וכו׳, ושהשיב שאסור, וכתבתי שהוא פשוט...

(שם סי׳ י״ג, ובהמשך הדברים מעתיק דברי הגאון בעל ארחות חיים המובא לעיל אות א׳)

יעויין עוד באוצר הפוסקים סי׳ כ״ג סק״א אות י׳

אוסרים כל זמן שאין הנקב רחב כל כך שיהי' שותת הכל לתוך הרחם ולא ישאר כלום בהכיס, וכולי האי ואולי.

(שו"ת קנה בושם ח"א סי' קי"ט)

כב. שו"ת קרן לדוד (חלק אבן העזר כת"י)

וז"ל הגאון ר' דוד מאשקאוויטש אבדק"ק באינהאד בהערות בסו"ס זהב שבא עמוד ק"ס, א"ה אעתיק כאן מה שהעיר ידיד ורב חביבי נ"י, וזה לשונו, דכירנא היטב הדק היטב שהעתקתי לתוך קונטרס התשובות כת"י אדמו"ר הקרן לדוד בשנה האחרונה תרפ"ח שהשיב להגאב"ד ק"ק נ' באניא הי"ד שביקש הסכמתו למה שבירר לנטות להתיר בנידון הנ"ל, **וסתר בתשובתו כל ראיותיו, וסיים כי חס ושלום להקל** (ובעוה"ר כת"י של תשובות השייכות לאהע"ז חו"מ ויו"ד וחי' סוגיות הש"ס כולן נאבדו בשנת תש"ד).

(שו"ת קרן לדוד חלק אבן העזר כת"י)

כג. שו"ת שבט הלוי

אמנם אין הענין פשוט כ"כ, דידוע פלוגתת האחרונים בנדון הבדיקה בהוצאת זרע במי שלא זכה להבנות עד עשר שנים, ואם כי רבו האוסרים, אבל כמה גדולים וטובים שהתירו, ואין אני מכניס עצמי להכרעה בזה דמי עני כמוני בחומר הענין וכו'.

(חלק ה' סימן קצ"ב)

ואומר, אעפ"י שהענין חמור מאד כמבואר מדבריהם ז"ל נדה י"ג ע"א, ואנו מתרחקים מבדיקת הזרע ככל האפשר, וגם הב"ש אה"ע סי' כ"ה ס"ק ב' הניח בצ"ע כידוע וכו'.

(ח"ג סי' קע"ח, בנדון בדיקת זרע במקרה מסוים, ועיי"ש שמסיק בכמה צדדים השייכים בנדון ההוא)

כד. שדי חמד

...בספר ויען אברהם וכו' נשאל במי שנשא אשה ולא ילדה ויש ספק וכו', והשיב דאסור עי"ש, **והוא פשוט.**

(ח"ה אסיפת דינים מערכת אישות סי' א' סוף אות ל"ג)

ויש לדון ג"כ לענין מה שדורשים הרופאים מחשוכי בנים להראות להם זרעם כדי להבחין סיבת מניעת ההולדה, אבל אחרי שהש"ס בנדה י"ג והזוהר במקומות הרבה מפליגים בעונש עון זה ר"ל, והוקש לשפיכות דמים, חלילה לחפש קולות בענין זה... וכתבתי זה לפי שיש שאינם יודעים חומר האיסור בזה.

(פאת השדה אסיפת דינים מערכת אישות סי' א' ד"ה גם אשור)

יח. פתחא זוטא

פעם אחת נשאלתי מאחד שלא היה לו בנים ורצו הרופאים לבדוק על ידי הוצאת ז"ל, ולא ידעתי לו היתר, ובאותו פרק כתבתי מכתב שאלה להגאון מברעזאן זצ"ל ועל ידי הפצרת השואל כתבתי לו זאת, והשיב גם ע"ז וכתב בזה"ל, **ובדבר שאלת האברך, חלילה להתיר, ואין לו דמיון להא דיבמות שהביא הב"ש, וגם אין הרופא נאמן בכה"ג, וכבר כתבתי בתשובה כמ"פ כן, ואין עת להעתיק עכ"ל הג' זצ"ל,** [וכתבתי זאת מחמת שראיתי בס' טהרת ישראל שלא נחית לזה יעו"ש וכן נדפס כעת בשו"ת מהרש"ם ח"ג רס"י רס"ח לאיסור וכו'.]

(יו"ד סימן ק"צ סעי' כ' סקי"ד)

יט. שו"ת צור יעקב

בסי' קמ"א בד"ה ובעיקר הדין כ' לעשות ההדחה אחר תשמיש וכו'. **אבל דרך שכתב להניח כיס על האבר, ח"ו לא יעשה כן בישראל, כמ"ש הגאון רש"מ ח"ג במפתחות עכ"ד.**

ויעו"ש בסי' קמ"ב כתב שוב להשואל הנ"ל אם יש לסמוך עמ"ש המהרש"ם במפתחות לסי' רס"ח לצדד אם יסכימו עוד רבנים, ועיי"ש שלא רצה להתיר אף משום דקשין גירושין, ולא התירו בש"ס דיבמות רק משום להתיר לבוא לקהל ורק גרם הוצאה וכו', מסיק ע"כ לע"ד קשה מאוד לסמוך בזה על הגאון רש"מ וכו'.

(ח"א סי' קמ"א וקמ"ב, בדין אשה שמסתכנת אם תתעבר, ומ"ש שקשה להקל על המהרש"ם והיינו ע"י כיס אף בנקבים גדולים שכולו נשפך תיכף והתועלת הוא שלא יהא יורה כחץ)

כ. הגאון בעל שו"ת צור יעקב ז"ל

(לשון השאלה) **נשאלתי מאברך א' שזה כמה שנים אשר נשא אשה ולא זכה להבנות ממנה והאשה רצונה להתגרש ממנו עבור זה וציוו עליו הרופאים שיתן להם איזה טיפת זרע ממנו כדי לעמוד וכו', וכבר בחנו את אשתו ונמצא שהיא בריאה וכו'...**

דבר זה קשה מאוד, וכבר כתב הגאון מברעזאן בשו"ת מהרש"ם ח"ג סי' רס"ה שכבר כתב בכמה תשובות לאסור, והביא מש"ס יבמות ע"ו, ומהבית שמואל אבהע"ז סי' כ"ג שכתב כת"ה, וכתב שאין ראיה, ושבכאן אין לסמוך על השערות הרופאים מספק בענין חמור כזה חס ושלום.

(נדפס בשו"ת קול יהודה)

כא. שו"ת קנה בושם

מבואר בדברי גדולי האחרונים שאסרו להוציא זרע לצורך בדיקה זו וכו'.. מבואר מדברי גדולי האחרונים הנ"ל, דאין חילוק לדעתם בזה אם מוציאים הזרע ע"י גרמא בעלמא או ע"י לבישת כיס על האבר בשעת ת', דבכל ענין אסור וכו', גם בכהאי גוונא [שיש בו נקב רחב קצת]

טו. שו"ת מהרש"ם

מכתבו הגיעני, וע"ד שאלתו במי שישב עם אשתו ט"ז שנים ולא הי"ל בנים, והרופאים שפטו כי אין מניעה מן האשה וכו' אם מותר לו להוציא זרע וכו'... ואני מוסיף דכבר כתב רבינו בחיי פ' משפטים בפסוק ורפא ירפא דלא נתנה תורה רשות לרופא רק בחולאים חיצונים, כמכה שבחוץ אבל חולי שבפנים אינו תלוי ביד רופא אלא ביד הש"י, וע' בפלתי סי' קפ"ח סק"ה שכ"כ מדעתא דנפשי' ולא ידע מדברי בחיי הנ"ל. לכן ידי אל תהי בזה להתיר באיסור חמור נורא כזה. שו"ר בשדי חמד מערכת אישות סי' א' אות ל"ג אריכות דברים בזה והביא בשם מחברים לאסור בנ"ד ע"ש וזהו כמ"ש.

(שו"ת מהרש"ם ח"ז סי' כ"ו תשובה להגאון בעל ארחות חיים מספינקא, וראה אות ג' מ"ש הארחות חיים בזה.)

והנה הגם שכתבתי בכמה תשובות שאין לסמוך על הרופאים אשר יצוו ליתן להם הזרע להבחין אם ראוי להוליד ולא דמי להא דיבמות וכו'.

(ח"ג סי' רס"ח)

חס ושלום להקל, והמיקל לשמש ככה [בכיס על האבר], עתיד ליתן את הדין ... א"כ יש לצדד להקל, באופן שיהיה הנקב שבכיס למטה רחב שיהא שותת הכל בתחתיתו מתוך הכיס לתוך הרחם ולא ישאר כלום בהכיס ... ובכ"ז מצד חומר האיסור, אינני אומר אלא להלכה ולא למעשה, רק אם יסכימו עוד ב' רבנים מבוהקים בתורה ויר"ש, אז אצטרף עמהם כדי שלא להבדיל בין איש לאשתו.

(שם במפתחות באשה מסתכנת שאם תתעבר תמות אם מותרת לשמש ע"י כיס)

טז. שו"ת מנחת אלעזר

...אמנם במה שהמציאו הרופאים בדורותינו למי שהוא מחשוכי בנים ר"ל יצוו להביא להם מש"ז וכו', נמצא בפלוגתת אחרוני זמנינו... אמנם אין להסכים לפענ"ד להתיר בזה ליתן לרופאים ש"ז כנז'...

(ח"ה לקוטים יו"ד סי' י"ג, ויעו"ש דמבואר מתוה"ד דאף לפי ד' השאילת יעב"ץ אין היתר להו"ז לצורך בדיקה, ויבואר בעז"ה בהשיעור שי"ל בעז"ה)

יז. שו"ת מנחת יצחק

הנה יש עוד שני ענינים בשאלה זו, שלא נתבררו בדברי כהד"ג, א' אם כבר עברו עשר שנים שלא ילדה, ב' אם כבר בדקו להאשה, ולא מצאו בה שום חסרון, כי כ"ז נפ"מ לדינא, כי אם לא שהתה עוד עשר שנים, י"ל דעדיין לא יצאה מחזקת רוב נשים מתעברות ויולדות וכו'

(חלק ג' סימן ק"ח)

יב. שו"ת לב יהודה

ע"ד מי שהוא עדיין חשוך בנים ר"ל, **אף שכבר עברו יותר מעשר שנים לאחר חתונתו** והנה אשתו נבדקה על ידי רופאים ונמצאה ראויה ללדת, אולם בנוגע אליו אומרים הרופאים וכו' וכן שואל הבעל אם יוצאת עובדא כזו מכלל האיסור של הוצאת זרע לבטלה.

הנה עם כל השתתפותי בצער השואל יבצר ממני לסתור את ההוראה המפורשת לאיסור בתשובת דברי מלכיאל המבוססת שם על יסודות חזקים וכו'...

לפני הבעל דנד"ד ישנה רק דרך אחת, שהיא לצפות לרחמי שמים, יתעסק לו ברפואות הידועות בשביל הבראת הגוף, והקב"ה יעשה את שלו, שישלח דברו וירפא בקרוב את זה הבוטח בו.

(שו"ת לב יהודה סי' ע"ז)

יג. שו"ת מהר"ש

בדבר שאלתו באחד שדר עם אשתו יותר מי' שנים ולא זכו **לבנים** ודרשו ברופאים, ואומרים שרוצים לבדוק הש"ז שלו, לידע אם אין המניעה ממנו ואז יתנו לו רפואות וכו'... **אבל בנ"ד דיוכל לדור עמה, רק שרוצה להוציא זרעו בשביל שאין לו בנים. נהי דפ"ו הוא מצוה רבה מ"מ הרי אפשר באחרת... בכה"ג פשיטא דאין להתיר הוצאת ז"ל בידים.**

(ח"ו סי' ע"ה ועיי"ש שלא מצא היתר אף אחר י' שנה כי אם להוציא מן האשה, וע"ע בח"ז סי' פ"ו באשה שמסתכנת שמסיק "אך לענין שהבעל ישים איזה דבר על אבר שלו אין להתיר ח"ו, וכבר נשאלתי מהרבה רבנים ולא רציתי להתיר")

יד. שו"ת מהרש"ג

זה איזה ימים קבלתי לשאול חוו"ד בדבר איש ירא ד' שזה איזה שנים שנשא אשה ולא זכה להבנות ודרש ברפואות ואמרו כי מתחלה יש לבדוק אותו אם אין החסרון בו...

אני איני רוצה לומר בזה חוו"ד, לא לאיסור ולא להיתר בענין חמור כזה... ונחזור לעיקר שאלתו, **דאף אם מעכ"ת ירצה להתיר, יראה שישימו השלחופית ברחם האשה, באופן שבשעת תשמיש לא ירגיש הבעל שיש איזה דבר ברחם האשה, דאז הוי דרך תשמיש גמור** אבל אם מרגיש הבעל בשעת תשמיש שיש איזה דבר ברחם האשה אפשר דלא הוי דרך תשמיש גמור...

(שו"ת המהרש"ג ח"ב סי' רמ"ג. זהו מסקנת המהרש"ג לדינא, ועיי"ש אחר המסקנא לדינא שהוסיף עוד הערה בנדון בתור ציץ ופרח, אבל לדינא אף לא רצה להורות כלל בנדון, כי אם הסכים להיתר רק באופן הנ"ל.)

ח. שו"ת דובב מישרים

יעי' בשו"ת מהרש"ם ח"ג במפתחות לאה"ע סי' רס"ח שכתב דשימת כיס גרע ממוך. [עי"ש שסיים דאע"פ שהקל במוך, מ"מ בשימת כיס אין ברצונו להתיר, וכותב שהמיקל בזה עתיד ליתן את הדין...] **וידוע רב חילו ותקפו מהגאון שר התורה הזה בכחא דהתירא, ואם הוא ירא להחליט לקולא ע"כ גם אני ירא להקל בזה.**

(שו"ת דובב מישרים ח"א סי' כ' בנדון שאשה שסכנה לה שתתעבר אם מותר לשמש ע"י כיס על האבר, והביא דברי המהרש"ם המובא להלן אות ט"ו.)

ט. קונטרס דרוש התעוררות במצות פ"ו

אברך בא לפני הגאון החזון איש ז"ל להציע שאלתו בעניני רפואה, והחזון איש נענה לו דאכן מותר על פי הלכה. וניגש אל **כ"ק אדמו"ר מוהר"א מבעלזא ז"ל** לבקש ברכתו והסכמתו על זה. והציע שאלתו, ושהחזון איש התיר לו להלכה. **ונענה מרן ז"ל באנחה, "אוי וויי, מיינע יוגעלייט זאלן פרעגען אזעלעכע שאלות". ואף שהיה לו רק הוה אמינא לעשות זה,** היצר למרן ז"ל מאד על מה שאף רק שואל על ענין כזה.

י. שו"ת ויען אברהם

ע"ד האיש שעדיין לא קיים מצות פו"ר בעבור שאשתו עקרה לא ילדה, והרופא יש לו ספק שאפשר מסיבתו אינו מוליד והוא בעצמו עקר, והרופאים אמרו לו כדי לצאת מידי ספק צריך לשפוך ש"ז בכוס וכו', ועל זה לשאול הגיע אם משום לקיים מצות פו"ר מותר או אסור...

אך הבחנה דאינו לברר איסור, והוא על הספק אם הוא ממנו ואם תעלה לו רפואה, **מאן ספון ומאן רקיע להורות לו היתרא,** ... ונשקול קשים גרושין עם איסור זה איזה מכריע, ואם היה על הודאי אינו כ"כ רבה רעה, אך על הספק ספקא שמא הוא ראוי להוליד ואינו צריך רפואה ומגרשה, ואם הוא ממנו אם ימצא רפואה ואינו דבר ברור דיהיה שלום ביניהם עי"ז ... ובעון זה מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאי, דאין צדיק בארץ כמו שתקנו וכו', **וצריך כל היכא דמצינן לארחוקי, סחור סחור לכרמא לא תקרב, ויירא אנכי להורות התירא בזה.**

(שו"ת ויען אברהם להגאון מהר"א אזולאי אה"ע סי' ז')

יא. שו"ת יגל יעקב

אבל מה שהרופאים אומרים עצה בלבוש עור מצד האיש, **זהו איסור גמור ואין לזה שום היתר בעולם, וחלילה חלילה לעשות כן.** וכבר כתב ע"ז מרורות בשו"ת רש"ם ח"ב במפתחות, **ולהשומע ונזהר שלומים כמי נהר ויזכה לבוקר אור באור חדש על ציון תאיר בבי"א.**

(שו"ת יגל יעקב יו"ד סי' ס"ו, בנדון אשה שסכנה לה שתתעבר)

ה. שו"ת דברי יואל

ואגב ראיתי עוד וכו' שהתיר בפשיטות להוציא זרע לבטלה ליתנו לרופאים לבדיקה והביא ראיה מגמ' יבמות וכו'. הנה בתשו' מהרש"ם סי' רס"ח הנ"ל ישב על מדוכה זו, והביא שכ' בכמה תשובות שאין לסמוך על הרופאים שיצוו ליתן להם הזרע להבחין, וכתב כמה טעמים דלא דמי להא דיבמות גבי כרות שפכה, וסיים שחלילה להקל בעון חמור כזה לסמוך על השערתם על צד ספק יעיי"ש. **ולפענ"ד גם מלבד אלו הטעמים שכתב המהרש"ם אין לו שום דמיון כלל להך דיבמות וכו', ואין זה שום דמיון לבדיקה שאמרו חכז"ל שהמה דברים ברורים. ואין בזה קל וחומר, אלא חומר האיסור בלבד, לא קל וחומר ולא שום דמיון כלל ועיקר.**

(שו"ת דברי יואל אהע"ז סי' ק"ז אות ו'. ומבואר שם מתוה"ד דהיינו אף על ידי כיס כמבואר ממ"ש משו"ת מהרש"ם (להלן אות טו). **וע"ע** דברי יואל חו"מ סי' ק"מ "גם אם רק קצת מהזרע יבוא לידי איבוד עבר האיסור ר"ל".)

ו. הגאון בעל שו"ת דברי ישראל ז"ל

ולמעשה בכלל לא הזדקקו לשאלה זו אלא לצורך גדול, וכגון שעברו כבר עשר או עשרים שנה ולא ילדו, ואף בכגון דא רובא דרובא החמירו, לכן הירא דבר ה' יחוש לדעת הגדולים הנ"ל דאסרו בכל אופן.

(הגאון מוה"ר ישראל וועלץ ז"ל בהערותיו לס' זהב שב"א, ארה"ק תשי"ט, ע' קנ"ט)

(אחר שהביא דברי רב המתיר) **"ולכן דבריהם בטלים ומבוטלים נגד הוראת הגאון האדיר מהר"ש ז"ל, שהיה בעל הוראה מובהק ונתקבלו הוראותיו בעולם כידוע".**

(שם ע' ק"ס)

ז. שו"ת דברי מלכיאל

ע"ד מי שאין לו בנים ואומרים הרופאים שיוציאו ש"ז ... והנה לא אאריך בזה באשר כבר כתבתי בחיבורי ח"א סי' ע' ד"ה ועפ"ז שאין לעשות כן ובחיבורי ח"ב סי' קכ"ג ... משא"כ בחשוכי בנים דשפיר אפשר שיוליד כי נזדמן הרבה פעמים שהולידו אחר כמה שנים. וע' חיבורי ח"ג ס"ס צ"א... וממה שאנו רואים כמה החמירו חז"ל בנדה (דף י"ג) וכן בזוהר ובספרי המקובלים בזה נוכל להבין **כי יש בזה טומאה גדולה לנפש, וחלילה להקל לעשות כן בשביל ציווי הרופאים.** [ובפרט כי הוא ספיקא טובא, ומי יימר כי אפשר יתברר שהמניעה אינה מסיבתו. ואף אם יתברר שהיא מסיבתו אפשר שלא יוכלו לרפאותו ובכ"ז יש איסור בהוז"ל וכמש"ל. וגם דאפשר באשה אחרת תסור הסיבה. וגם אפשר שאינם מבינים...] ועכ"פ בנ"ד לענ"ד אסור לעשות כן. **וד' יזכה את הצריך לכך בזרע של קיימא יראה זרע ויאריך ימים...**

(שו"ת דברי מלכיאל ח"ה סי' קנ"ז)

איסור ודאי אף פעם אחת לדעת המחמירים (כאשר כתב הבית יוסף בבדק הבית סי׳ כ״ה אלו ראה הר״י דברי הזה״ק לא היה כותב כן וביחוד חכמי האמת וכתבי האר״י ז״ל), ונתפוס הספק שאומרים הרופאים שאולי יבחינו בהזרע שיוכלו לרפאותו. ובפרט לפי מה שהחמירו חז״ל בריש פרק כל היד ישב לו קוץ בכרסו כו׳ הרי משמע דאף הצלת נפשו בדרך אקראי החמירו חז״ל בזה וכו׳...

עכ״פ בנ״ד דאיכא כמה ספיקות וספק ספיקא בדברי הרופאים אם יהיה איזה תועלת, גם לדעת המתירין במקום מצוה אין להקל כלל.

(הגאון מספינקא ז״ל, בתשובה המובא בשדי חמד פאת השדה מערכת אישות סי׳ י״ג. ויש לציין ששאלת הארחות חיים להמהרש״ם הוא בא׳ שישב עם אשתו ט״ז שנה ולא הי״ל בנים)

ד. הגאון בעל שו״ת באר משה ז״ל

אמנם צריך להודיע דאף שיש מהגאונים האחרונים ז״ל שהתירו בנתינת מוך קודם תשמיש במקום סכנה כשכבר קיים מצות פו״ר, דעכ״פ מגופו לרחמה יוצא הזרע כדרך כל הארץ (אבל הסכמת רוב הפוסקים דלהלן אין מתירין אלא לשאוב הזרע לאחר התשמיש), **אבל בלבישת כיס על האבר בשעת תשמיש, לית מאן דמתיר, דהזרע מעולם לא בא לרחמה, והוי כמעשה דער ואונן דש מבפנים וזורע בחוץ, דהוא עון פלילי ונורא עד למאד**, ושו״ת מהרש״ם ח״ג במפתחות לאה״ע סי׳ רס״ח דשימת כיס אין בידו להתיר והמקיל עתיד ליתן את הדין, וכ״כ בתשו׳ דובב מישרים סי׳ כ׳ ע״ש...

... ועוד הביא שם (בשדי חמד) מס׳ ויען אברהם וכו׳ שנשאל במי שנשא אשה ולא ילדה, ויש ספק אם המניעה ממנו ואמרו הרופאים להבחין את הזרע וכו׳, וטעמו לא העתיק, **וכשראיתי הדברים נבהלתי דמה זו שאלה, ובודאי אסור, דבהדי כבשי דרחמנא שמנע ממך פרי בטן למה לך וכו׳**, וא״ת דשמא המניעה ממנה, יגרשנה וישא אחרת כנ״ל, אמנם ראיתי בתשובת פרי השדה וכו׳ והעלה להתיר מכמה טעמים וכו׳, **במחכת״ה בהדי כבשא דרחמנא ל״ל להתיר להתחכם בדבר שהגמ׳ והזוה״ק החמירו וספרי מוסר צווחו ככרוכיא**, ודורשי רשומות אמרו הכל תלוי במז״ל, שכל הצרות הבאות על האדם הן בעון מוציא ז״ל, **אף שכאן אינו עושה מחמת תאוה או כדי שלא תלד, מ״מ גוף המעשה מתועב**, ובפרט שספק הוא שמא אין המניעה ממנו, ואת״ל ממנו שמא לא יועילו רפואתם וכו׳, א״כ שפיר אסר הויען אברהם וכו׳...

... ובעיקר הדין הסכים עמי כבוד מוח״ז הגאון שליט״א אבדקה״י דפה [הגאון ר׳ שלמה צבי הכהן שטראססער ז״ל].

(הגאון מדעברעצין ז״ל בהנשר כרך י״א כנף ב׳ סי׳ כ״ה והמשך התשובה הוא בהנשר כנף ד׳ עמוד ע״ח ובכנף ה׳ עמוד ק״ד, ועי׳ בשו״ת באר משה ח״ג סי׳ קנ״ב אות ט״ו. עיקר התשובה הוא בדין בדיקת זרע שצוה הממשלה להנושא בת דודו, וסוף התשובה קאי בדין בדיקת זרע אם יוכל להוליד)

איסור בדיקת זרע

לא הבאנו כי אם דברי הפוסקים ככתבם בלשונם.

בהשיעור בירור הלכה שי"ל בקרוב אי"ה, יבוארו הדברים יותר באריכות, גם בירור שיטת הפוסקים שהתירו במקרים מסויימים, אם מתירים בנדון דידן.

א. שו"ת אבני נזר

דבר איש שדר עם אשתו כעשרים שנה ואין לו בנים, והי' אצל כמה רופאים ואמרו שא"א ליתן לו רפואות בלתי אם יוציא זרע והם יבחנו הזרע, אם צריך לעשות כן, (ועיי"ש שנושא ונותן באריכות, במשך הדברים מצדד האבנ"ז לצד להיתר, אך מתנה וז"ל, וכל זה אם ברור שהמניעה ממנו, או שיודע בעצמו כן, או שהרופאים יבחינו אותו ושפטו כן עכ"ד, ובסוף דבריו כותב האבנ"ז ששאל רופא אחד והיה מחולק עם הכמה רופאים ששאל השואל, ולדעת אותו רופא אין צורך בהוצאת זרע ביד ולדעתו אפשר ליתן הרפואות גם בלי הבדיקה וכו', ומסיים האבני נזר וז"ל) **סוף דבר אין רצוני להמנות להתיר כלל.**

(שו"ת אבני נזר אהע"ז סי' פ"ג)

ב. שו"ת אגרות משה

הנה בדבר הטעסט שהרופא רוצה לעשות בזרע הבעל, באשר שאין רואין שום חסרון בהאשה, וכשידעו מהטעסט איך הוא זרע האיש ידעו איך לרפאותו שיוכל להוליד, ובאשר שליקח הזרע מרחם האשה א"ת כבר עשו מזה טעסט וא"א לידע מזה, ורוצים לעשות טעסט וכו'.

ומ"מ הייתי אומר שיחכה מלעשות בדיקה זו, עד שימלאו חמש שנים מיום הנישואין, כי מצוי טובא שאין נשים צעירות מתעברות עד איזה שנים, ולכן אולי אין הצורך גדול עדיין כי יש לקוות להשי"ת שתתעבר אשתו בקרוב, ולא יצטרך לקולא זו.

(אהע"ז ח"ב סי' ט"ז, ועיי"ש באיזה אופנים מתיר, אבל להוציא בידים ס"ל דאסור משום לא תנאף)

ג. הגאון בעל ארחות חיים ז"ל

ואני פלפלתי בזה עם גאוני מדינתינו בדין שנשאל בספר ויען אברהם... אלא דמ"מ אין מקום לומר לו חטא במעשה הרע בעיני ה' בשביל שתזכה לבנים, שהרי עדיין אינו מוכרע אם על ידי זה יתרפא, שהרופאים עצמם קודם הבחנת הזרע אינם אומרים ודאי שיוכלו לרפאותו אלא אומרים לנסות ולהבחין. וא"כ איך נניח הודאי ונתפוס הספק, שהשחתת זרע ר"ל הוא

לקוטי
פסקי
תשובות

(אין לבחורים לעיין בקונטרס זה)

מהדורא קמא - חודש תמוז תשע"ג

מיוחד למורי הוראה בישראל

להערות אפשר להתקשר ע"י פקס
718.799.1043

להשיג הקונטרס
347.782.7880

זהלצי"ב

לקוטי פסקי תשובות

מגדולי דור הקדום ודורינו
ככתבם וכלשונם

על האיסורים החמורים והמכשולות
הגדולות הכרוכים באופנים החדשים
שהמציאו בדורינו בעניני הפריה

וקול קורא ומכתבי גדולי דורינו

באזהרה חמורה
שלא לעסוק בזה בלי הוראת והדרכת גדולי הרבנים מתחלה ועד סוף

בעריכת
וועד משמרת טהרת הדורות

יצא לאור ע"י
מערכת נחלי בינה דסערדאהעלי
חודש תמוז שנת מ"י כעמ"ך ישרא"ל גו"י אח"ד תשע"ג